

Warszawa, dn. 19 grudnia 2017 r.

Komunikat FOR 26/2017:

Prezydencka ustawa o Sądzie Najwyższym – krocząca niekonstytucyjność *Zestawienie zmian*

Podobnie jak w przypadku ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, prezydencki projekt ustawy o Sądzie Najwyższym nadal zawiera niekonstytucyjne rozwiązania.

Przeniesienie w stan spoczynku wszystkich sędziów Izby Wojskowej i tych, którzy ukończyli 65. rok życia (o ile prezydent nie wyrazi zgody na dalsze orzekanie), usunięcie w takim samym trybie Pierwszego Prezesa SN, mimo konstytucyjnej 6-letniej kadencji, czy powołanie Izby Dyscyplinarnej wyposażonej w autonomię pozwalającą uznać ją za odrębny sąd – to najbardziej jaskrawe przypadki propozycji niezgodnych z konstytucją. W rzeczywistości projekt prezydenta – co do skutków – nie różni się wiele od tego, autorstwa posłów PiS, a zawetowanego w lipcu 2017 r.

Zestawienie załączone do niniejszego komunikatu zawiera porównanie najważniejszych rozwiązań zawartych w obowiązującej ustawie z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym¹⁾, zawetowanej ustawie z dnia 12 lipca 2017 r.²⁾, przedstawionym przez prezydenta projekcie ustawy³⁾ oraz uchwalonej przez Sejm ustawie z dnia 9 grudnia 2017 r.⁴⁾

Ze względu na wzajemne powiązania i skutki dla wymiaru sprawiedliwości, zarówno ustawy o Sądzie Najwyższym i Krajowej Radzie Sądownictwa, jak i uchwaloną już ustawę o ustroju sądów powszechnych, należy rozważać łącznie. Kombinacja postanowień zawartych w tych wszystkich aktach pozwoli na podporządkowanie wymiaru sprawiedliwości władzy ustawodawczej i wykonawczej (a więc partii rządzącej) w sposób nieznaną Konstytucji RP i prawu międzynarodowemu. Brak efektywnego środka kontroli tych ustaw, jakim jest stwierdzenie niekonstytucyjności przez Trybunał Konstytucyjny, umożliwia niczym nieskrępowane zanegowanie niezależności sądów i niezawisłości sędziów.

Skandaliczny tryb stanowienia tych aktów, w tym „konsultacje” między Prezydentem RP i jego przedstawicielami a partią rządzącą, ograniczenie wypowiedzi posłów w czasie obrad komisji sejmowej do 1 minuty i rzeczywisty brak merytorycznej debaty potęgują wszystkie wątpliwości odnośnie tych aktów.

¹⁾ Tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 1254, ze zm.

²⁾ Druk nr 1727/VIII kadencja.

³⁾ Druk nr 2003/VIII kadencja.

⁴⁾ Druk nr 2003/VII kadencja w brzmieniu ustalonym przez sprawozdania Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka zawarte w drukach nr 2071 i 2071-A.

Ustawa o Sądzie Najwyższym przewiduje nową strukturę SN, w którym autonomiczną rolę uzyska Izba Dyscyplinarna. Posiadać ona będzie m.in. własny budżet, odrębny aparat urzędniczy w ramach Kancelarii Prezesa SN kierującego Izbą Dyscyplinarną, a także samodzielność w powoływaniu i odwoływaniu przewodniczących wydziałów. Stworzenie takiego „sądu w sądzie” ma na celu przede wszystkim wywołanie „efektu mrożącego” wśród sędziów i osób wykonujących inne zawody prawnicze. Jeśli sądy powszechne wydadzą orzeczenie niezgodne z poglądem wyrażanym przez władzę – możliwe będzie wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wobec sędziów i uchylenie takiego orzeczenia w ramach nowo powstałej skargi nadzwyczajnej.

Podobnie jak w przypadku ustawy o SN autorstwa Prawa i Sprawiedliwości, ustawa prezydenta pozwala na natychmiastowe przeniesienie w stan spoczynku sędziów SN. Tym razem kryterium jest osiągnięcie wieku emerytalnego. Jedynie prezydent może wyrazić zgodę na dalsze orzekanie – stosując sobie tylko znane kryteria. Pozwoli to politykom na skrócenie 6-letniej kadencji Pierwszego Prezesa SN, którą określa jednoznacznie Konstytucja RP.

Powiązanie wyboru sędziowskiej części KRS przez Sejm, z przeniesieniem sędziów SN w stan spoczynku i uzyskaniem kontroli ministra sprawiedliwości nad prezesami sądów powszechnych oznacza, że politycy przejmą pełną kontrolę nad „ciągiem technologicznym” pozwalającym na łamanie Konstytucji RP. Jego początek to wniesienie do Sejmu niekonstytucyjnych projektów ustaw, następnie uchwalenie ich przez dwie izby, pominięcie Trybunału Konstytucyjnego jako niezdolnego do orzekania lub wydanie orzeczeń przez sędziów-dublerów, a następnie ukaranie sędziów w postępowaniu dyscyplinarnym, którzy będą chcieli zastosować Konstytucję RP bezpośrednio. Dlatego nadal zasadne są protesty w obronie niezależności sądownictwa oraz apele do Prezydenta o ponowne zawetowanie ustawy o Sądzie Najwyższym i Krajowej Radzie Sądownictwa.

Forum Obywatelskiego Rozwoju

FOR zostało założone w 2007 roku przez prof. Leszka Balcerowicza, aby skutecznie chronić wolność oraz promować prawdę i zdrowy rozsądek w dyskursie publicznym. Naszym celem jest zmiana świadomości Polaków oraz obowiązującego i planowanego prawa w kierunku wolnościowym.

FOR realizuje swoje cele poprzez organizację debat oraz publikację raportów i analiz podejmujących ważne tematy społeczno-gospodarcze, a w szczególności: stan finansów publicznych, sytuację na rynku pracy, wolność gospodarczą, wymiar sprawiedliwości i tworzenie prawa. Z inicjatywy FOR w centrum Warszawy i w Internecie został uruchomiony licznik długu publicznego, który zwraca uwagę na problem rosnącego zadłużenia państwa. Działania FOR to także projekty z zakresu edukacji ekonomicznej oraz udział w kampaniach na rzecz zwiększania frekwencji wyborczej.

Wspieraj nas!

Zdrowy rozsądek oraz wolnościowy punkt widzenia nie obronią się same. Potrzebują zaplanowanego, wytężonego, skutecznego wysiłku oraz Twojego wsparcia.

Jeśli jest Ci bliski porządek społeczny szanujący wolność i obawiasz się nierozsądnych decyzji polityków udających na Twój koszt Świętych Mikołajów, wesprzyj finansowo nasze działania.

Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

W sprawie darowizn możesz się skontaktować z:

Patrycja Satora, dyrektor ds. rozwoju FOR

tel. 500 494 173

e-mail: patrycja.satora@for.org.pl

Już dziś pomóż nam chronić wolność – obdarz nas swoim wsparciem i zaufaniem.

KONTAKT DO AUTORA

Patryk Wachowiec

Analityk prawny FOR, prezes Fundacji Centrum Analiz dla Rozwoju

e-mail: patryk.wachowiec@for.org.pl

Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju – FOR

ul. Ignacego Krasickiego 9A • 02-628 Warszawa • tel. 22 628 85 11

e-mail: info@for.org.pl • www.for.org.pl

[f](https://www.facebook.com/FundacjaFOR)/FundacjaFOR • [t](https://twitter.com/FundacjaFOR)@FundacjaFOR